

5

↓

Kulturudvalget
KUU alm. del - Bilag 105
Offentligt

Møde i Folketingets Kulturudvalg onsdag den 17. december 2009
- supplerende materiale vedrørende Det Jyske Ensemble:

- Åbent brev af 12. december 2008 fra Dansk Musiker Forbund
- Kronik af 16. december 2008 af formanden for Landsdelsorkestermusikernes Fællesråd
- Artikler i bladet Musikeren, nr. 1, januar 2009
- Diverse presseklip om statsstøtten til Det Jyske Ensemble

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

København d. 12. december 2008

Åbent Brev

Til Kulturudvalget

Bevar Det Jyske Ensemble

Dansk musikliv protesterer imod lukningen af Det Jyske Ensemble.

Det er en vigtig kulturbærer og skal bevares af flere grunde. For det første servicerer ensemblet det midt- og nordvestjyske område med klassiske koncerter. Det er ikke acceptabelt at et stort geografisk område pludselig står uden denne aktivitet. Kulturelle tilbud skal være tilgængelige for hele Danmarks befolkning.

For det andet er Det Jyske Ensemble en vigtig brik i fødekæden for klassiske musikere. Ensemblet giver en særlig mulighed for at børn og unge kan opleve instrumenter og kunstnere på helt tæt hold ved skolekoncerter og undervisning. I dette møde opstår lyst til musikken og talenter opdages og plejes. Det er vigtigt for børn og unges engagement i musikken, at de oplever musikken "live". Med rigtige levende musikere. Denne mulighed har det Jyske Ensemble været en garant for i det midt-og nordvestjyske område.

At lukke Det Jyske Ensemble er udtryk for centralisering og skævvridning til ulempe for Vestdanmark.

Underskriverne af disse ord anbefaler, at Det Jyske Ensemble sikres fortsat beståen.

Ikke alene for at tilgodese borgere og spirende musikere i det midt- og nordvestjyske område, men for hele Danmarks skyld.

Med venlig hilsen

Dansk Musiker Forbund ved formand Anders Laursen

Dansk Kor Forbund ved formand Ejvind Callesen

Musikerne i Aalborg Symfoniorkester ved formand Christian Gottschalck

Musikerne i Århus Symfoniorkester ved formand Christine Hagge Larsen

Musikerne i Sønderjyllands Symfoniorkester ved formand Jan Åkerlind

Musikerne i Odense Symfoniorkester ved formand Jesper Rosenkilde

Musikerne i Sjællands Symfoniorkester ved formand Rasmus Nørby

Musikerne i militærorkestrene ved formand for Foreningen af Musikere i Forsvaret Michael Justesen

Musikerne i Det Kongelige Kapel ved formand Ola Nilsson

Musikerne i DR UnderholdningsOrkestret ved formand Mette Bugge Madsen

Musikerne i DR SymfoniOrkestret ved formand René Mathiesen

16. december 2008

Hvornår er man for få mennesker til kultur?

Danmark er et dejligt land, lille af fysisk udbredelse men stor af kulturel og faglig kompetence. Man har for længst indset at vores overlevelse som nation blandt langt større af disse, er dybt afhængig af vores intellektuelle, kulturelle og faglige niveau. For at sige det med en lidt slidt bemærkning fra min egen skoletid, så lever vi af vores KnowHow.

En af hjørnesteenene i denne strategi er en godt udviklet og kompetent folkeskole, der, de seneste kommunesammenlægninger og deraf følgende centraliseringer til trods, dog stadigvæk i stor udstrækning møder eleverne hvor de er, og derved i stor udstrækning, giver den enkelte mulighed for at udnytte og udvikle sit potentiale fuldt ud.

Det samme må og skal gøre sig gældende indenfor den kulturelle opdragelse og indlæringsproces. En koncentration af kulturinstitutioner i og omkring de større byer er forståelig, men desværre ikke særlig fremmende for den generelle kulturudvikling af vores især yngre medborgere.

Men skal der da ikke også være mening med galskaben?, er det rimeligt og rentabelt at opretholde kulturinstitutioner, der måske har en årlig publikumsgennemstrømning svarende til en gennemsnitslig uge i Operaen på Dokøen? Hvor mange mennesker skal man egentlig bo sammen for at være berettiget til et kammerensemble?

Svaret er enkelt, og kan findes hele vejen op igennem historien; jo mindre en befolkningsgruppe er, jo mere må man værne om sine nationale værdier og identitet, jo mere må man værne om sin kultur!

Det gælder på det globale plan, hvor Danmark jo, som tidligere nævnt, på mange områder har langt større synlighed end vores forholdsvis beskedne størrelse berettiger til; men det gælder i lige så høj grad på det lokale plan, hvor man desværre ser en tendens til at kulturen i almindelighed og kunstmusikken i særdeleshed, i større og større grad, bliver betragtet som et storbyfænomen, hvilket på sigt vil udhule og fremmedgøre musikkulturen for en væsentlig del af Danmarks befolkning, en befolkning hvoraf 45% faktisk lever i de såkaldte kulturelle yderområder. Hvis vi, for nu at prøve på at definere disse yderområder, forestiller os at vi går ind på Google Earth og ser på det geomusikalske billede af vores lille velhavende land, ser vi først og fremmest en hovedstadsregion med ca. 1,5 mio. mennesker. Disse mennesker bliver serviceret indenfor den klassiske musiks område af ca. 350 statsstøttede fastansatte musikere.

Bevæger vi os vestpå, over storebælt, ser vi Fyn, hvor det professionelle musikliv er centreret omkring Odense og byens symfoniorkester. Tager vi hele Fyns befolkning med som opland, vil det sige at knap en halv million mennesker bliver serviceret af 73 musikere. Nogenlunde samme billede tegner der sig i Århus og opland, hvor Århus Symfoniorkester og Randers Kammerorkester med tilsammen 85 musikere servicerer stort set samme befolkningsstørrelse. Aalborg er næste stop på vejen, hvor symfoniorkesterets 65 musikere klarer musikformidlingen nordenfjords, hvor der bor ca. 400.000 mennesker. I den anden ende af Jylland, finder vi grænselandet, med alle de specielle vilkår, der gælder sådan et sted. Sønderjyllands Symfoniorkesters 66 musikere har og har altid haft en væsentlig opgave i at "håndhæve" dansk kultur og tradition ved at servicere danskere og tyskere nord og syd for grænsen. Alt i alt et område, der tæller ca. 200.000 mennesker. Lægger vi disse tal sammen, ser vi altså et Danmark, hvor lidt over 3 mio. mennesker, eller 55% af landets befolkning bliver serviceret af 639 statsstøttede fastansatte musikere. Tilbage har vi altså som sagt 45% af befolkningen, der lever i de kulturelle yderområder.

I disse områder, varetages de lokale musiktilbud i høj grad af basis ensemblerne. Syd for hovedstadsregionen – nærmere bestemt Møn, Lolland og Falster, bliver områdets ca. 300.000 indbyggere kulturelt opvartet af Storstrøms Kammerensemblers 8 musikere.

I det jyske, finder vi længst mod sydvest, 12 musikere i Esbjerg Ensemble. Disse musikere servicerer Esbjerg og omliggende kommuner med i alt knap 200.000 mennesker.

Drager vi nordpå, til Herning, finder vi 11 musikere i Ensemble Midt Vest. Dette Ensemble dækker et område, der omfatter Herning, Holstebro, Ikast-Brande og Struer kommuner med ligeledes ca. 200.000 indbyggere. Helt oppe i det nordvestlige hjørne af moderlandet finder vi eller rettere, for nu nærmer vi os sagens kerne, er vi heldige endnu at finde, Det Jyske Ensemble, der med hovedsæde i Viborg servicerer lidt over 200.000 mennesker. Ensemblet tæller 9 musikere.

Man kan naturligvis spørge sig selv om det er relevant og passende at strukturere et lands lokale musikudbud på denne måde. Vi er vel ikke et større land, end at alle interesserede mennesker indenfor en times tid, kan begive sig ind til et af de 5 store kulturelle kraftcentre, der alle er begunstiget med mindst et symfoniorkester. Dette er naturligvis en helt korrekt antagelse, hvis ambitionen fra folketingets side blot er at give danskerne mulighed for at komme til klassisk koncert. Det er det heldigvis ikke; - går man ind på kulturministeriets hjemmeside, kan man under kunstarten musik, finde Kulturministeriets musikhandlingsplan

2008-2011. I den handlingsplan bliver der givet klart udtryk for at ambitionerne er høje. Der står bl.a.:

"Dansk musik skal udfolde sit fulde potentiale. Både nationalt og internationalt. Kulturministeriets musikhandlingsplan 2008-2011 tager for alvor fat i grundlaget for den musikalske fødekæde og tilfører den musikalske udvikling 84 mio. kr. over de kommende 4 år"

"Talentet og vækstlagene er centrale i en række initiativer, der skal vande de musikalske spirer. Fordi talentet, lysten og glæden ved at spille musik er forudsætningen for at der bliver skabt ny musik og store musikalske oplevelser i et fortsat stærkere samspil med publikum"

Det er flotte ord og store visioner, men holder de i virkelighedens verden? - Bliver der sat handling bag ordene? - Tager man "for alvor fat" (hvis det da skal forstås positivt)? - Vender man de musikalske spirer eller kommer man i sit utvivlsomt velmenende forsøg på at centralisere og effektivisere den danske musikmaskine i virkeligheden til at hælde RoundUp på de spirer, der var uheldige at blive født udenfor de moderne storbyer? - Er det virkelig kulturministeriets ambition at talentet skal spottes og udvikles uanset om talentet findes i den nordlige del af Storkøbenhavn eller i Skive?

Der er desværre en række ting der tyder på at det ikke er ambitionen; det ser desværre, med al tydelighed, ud til at man fra kunstrådets og dermed kulturministeriets side, ønsker at koncentrere og opmuntre private investorer til at koncentrere kulturinvesteringerne i og omkring de større byer, hvor der til gengæld ikke bliver sparet på nye koncertsale, operahuse og alt muligt fint og fornemt. Alt sammen ting og investeringer vi, i miljøet, naturligvis hilser velkomne, det er rigtig dejligt med flotte sale og store højtprofilerede koncerter med verdenssolister, blot beder vi om at man skal huske hvor det hele starter.

Det kunne nemlig meget vel være til en af Det Jyske Ensembles knap 20 årlige skole projekt dage, eller en af de ugentlige undervisningsdage ensembles musikere varetager i lokalmiljøet, eller under et af ensembles weekendkurser, eller ved en af ensembles 50 skolekoncerter, hvor talentet fra Skive spottes og ydermere bliver inspireret af en tæt jævnlig kontakt med de lokale musikere. Der er nemlig oplevelser som musikskolen eller den årlige tur til musikhuset i Århus eller for den sags skyld CD afspilleren derhjemme ikke kan levere og det er den helt specielle meget inspirerende oplevelse det er at sidde lige foran en violin eller en fagot og mærke den helt tætte intime kontakt med den udøvende kunstner. Oplevelser som Kunstrådets musikudvalg under ledelse af den århusianske operachef Giordano Bellincampi desværre nu vil fratage en

stor del af de 235.000 jyder, der hidtil har nydt godt af Det Jyske Ensemble.

Forklaringen på fjernelsen af støtten til Det Jyske Ensemble fra kunstrådets musikudvalg med Operachef Giordano Bellincampi i spidsen, er angiveligt at Det Jyske Ensemble havde "den svageste profil af de midt- og vestjyske ensembler". Man må formode og håbe, at der ligger andre og mere saglige grunde bagved fratagelsen af statsstøtten, da kulturinstitutioner med svage profiler vel bør styrkes frem for at slagtes, - i hvert fald hvis man da har ambition om at styrke kulturen frem for at svække den. Det er altid den nemmeste løsning, som det desværre er tilfældet her, at flytte midlerne hen til de sikre, i forvejen højtprofilerede områder, i dette tilfælde Randers og Århus. Det giver hurtigt resultater, og kulturelle fyrtårne, der er så meget på mode i øjeblikket. Man bør dog have i baghovedet at et fyrtårn er værdiløst hvis det står på gyngende grund, så er det snarere et korthus man pumper sine millioner i. Grundlaget må og skal bestå af vækstlaget, talentudviklingen, bredden og den daglige inspiration i lokalområdets folkeskoler og øvrige små kulturelle institutioner.

Så meget desto mere er det uforståeligt og meningsløst at man ikke har undersøgt mulighederne for en styrkelse af det lokale engagement omkring de jyske ensembler; en mulighed der udtrykkelig er nævnt i den rapport, der danner grundlaget for musikudvalgets beslutning. Vælger man den vej, kunne konsekvensen blive en øget opbakning lokalt, en skærpelse af profilen (for det er åbenbart det der er nødvendigt i slagsmålet om de kulturelle midler i Danmark) og et større lokalt engagement, fordi man kunne se det havde en umiddelbar effekt.

Prisen for et sådanne engagement er fortrivlende lav sammenlignet med opførelse og drift af Operaen på Dokøen, den futuristiske koncertsal på Emil Holms Kanal og alle de andre fyrtårne rundt om i vores lille andedam; så, kære Musikudvalg, kære Kunstråd, kære Kulturudvalg, kære Kulturminister, der skal her fra 350 musikere i de 5 store landsdelsorkestre lyde en stor opfordring til at bevare og styrke alle basisensemblerne, vi danskere er simpelthen for få til ikke at have en levende, bred og derved også stærk elitær musikkultur. En mulighedernes musikkultur, hvor talentet og ikke postnummeret er i centrum.

Med venlig hilsen

Jesper Rützou Rosenkilde,
Formand for Landsdelsorkestermusikernes Fællesråd.

INDHOLD JANUAR 2009

08 Basisensembler i krise

En brandærgelig sparepolitik fra statens side, mener Dansk Musiker Forbunds formand Anders Laursen om Kunstrådets Musikudvalgs beslutning om at fjerne støttemidler fra Det Jyske Ensemble. DMF regner med, at det klassiske musikliv støtter massivt op mod beslutningen.

12 Dansk Metal Award

Der er både ros og kritik fra musikere og medvirkende til årets danske metal award-uddeling.

16 Mix to verdener

Mix dit eget værk af musik fra de store klassiske værker og danske pop/rock-komponisters ditto. Eller lyt til dem, der allerede er mixet.

20 Kreativitet er Danmarks råvare

Det mener i hvert fald MXD's daglige leder Thomas Rohde, som står bag en ny strategi for eksport af dansk musik til udlandet.

24 Årets musikfoto

For femte år i træk står Dansk Musik Årbog bag konkurrencen "Årets Musikfoto". Se vinderfotoet og de, der var med i opløbet.

26 Døgbogen med Morten Bay

Det er en travl tilværelse at være rådgiver for danske musikere i L.A. - Californien. Morten Bay beskriver en uges arbejde i Los Angeles.

28 Beatles uden filter

For 40 år siden udkom Beatles' The White Album. Det har fået musikere verden over til at spille hele det forsætteligartede album live. Læs om to danske versioner.

32 Guitartur-retur

Den danske guitarbygger Kenneth Brøgger har været en tur i Italien til La Chitarra - den største guitarudstilling på kloden nogensinde. Det gav ham en på opleveren.

08

28

12

FOTO: ISS/LANGE

I HVERT NUMMER

Kort Nyt.....4	Cd-udgivelser.....36	Faglige sider.....44	Rubrikannoncer.....52	Stillingsannoncer.....65
Debat.....35	Artikler.....42	Navne.....46	Medlemsannoncer.....54	Redaktøren skriver.....59

Basunist, hornist og cellist blev belønnet

Det blev cellist Annette Holck fra Aalborg Symfoniorkester, hornist Carsten Adrian fra Aarhus Symfoniorkester og basunist Robert Holmsted fra Odense Symfoniorkester, der sidst på året 2008 modtog Sydbanks Musikpris. Sydbank har indstiftet sin årlige musikpris på i alt 350.000 kroner for at fremme udviklingen af klassisk musik i Danmark. Landsdelorkestrerne og Sydbank udpeger en modtager af musikprisen i hvert af de fem orkestra i Sønderjylland, Aalborg og Århus samt på Sjælland og Fyn. Hver får 50.000 kroner i præsente. Blandt de fem får én Sydbanks landsdelorkesterpris på 100.000 kroner i juni næste år.

"Som solobasist har Robert Holmsted med stor dygtighed præget den faglige udvikling af sin gruppe og nabogrupperne," lyder det bl.a. i begrundelsen.

"Det er en stor overraskelse, og jeg er utrolig stolt over at modtage prisen," sagde basunist Robert Holmsted, da han modtog Sydbanks Musikpris i Odense. "Mit engagement i blandt andet orkestrats programudvalg har været for musikens skyld. Så jeg er meget over, at jeg er den første, mine kolleger har tænkt på." Cellisten Annette Holck modtog Sydbanks Musikpris i Aalborg Symfoniorkester bl.a. for et "kombinationen af korpsånd, god kollega og fremragende musik og gør Annette Holck til et naturligt valg som modtager af Sydbanks Musikpris".

Annette Holck har kæmpet landsdelorkestrernes sag, været billedrepræsentant i flere omgange og er medlem af symfoniorkestrats bestyrelse og medlem af repræsentantskabet for Orkestret (Højskolen i Holstebro). Og hun er glad for prisen: "Jeg er lykkelig for prisen, da det er første gang, landsdelorkestrerne får fokus på denne måde. Jeg brænder for orkestrerne, som på sin vis er 'mine børn'."

Carsten Adrian fik som solohornist i Aarhus Symfoniorkester Sydbanks Musikpris bl.a. fordi han er en virtuos hornist, der brillerer som solist og som orkestermusikant, da han har overblik og overblik til også at styre sine orkesterkollegers spil. Selv er han stolt over at modtage prisen og siger: "Jeg er glad for og stolt over den anerkendelse, der ligger i, at jeg som 2. solospiller modtager prisen for mit bidrag til, at orkestrer fungerer som levende organisme." *lbr*

EN BRANDÆRGERLIG SAG

Kunstrådets formand har på et tidspunkt udtrykt officiel ærgrelse over de vigende midler igennem de senere år til Kunstrådets område. Kunstrådets Scenekunstudvalg har på et tidspunkt udtrykt mangel på midler til scenekunsten. Erik Moseholm, Per Nørgård og Svend Erik Jensen har i Politiken for nogle måneder siden beskrevet de mange områder indenfor musikken, der siden 2001 har været ramt af tilbagegang.

Med andre ord også musikken har måttet klare sig for færre midler.

Og nu har flere af regeringens kulturpolitikere erkendt, at der under et år færre midler til kulturområdet – ja faktisk erkendt, at der er sparet i omegnen af 80 mill. kr. siden 2001. Så nu er det ganske vist. Den nuværende regering har sparet markant på området.

Endnu har vi ikke hørt den melodi fra Kunstrådets Musikudvalg. Ingen udmelding til pressen – ingen anmodning til kulturministeren om at komme området til hjælp. Ærgerligt, for der er ført rigtig mange beviser for en lang række besparelser på musikområdet, som også er baggrunden for Musikudvalgets seneste beslutning, nemlig at nedlægge Det Jyske Ensemble og lægge gift ud for Storstrøms Ensemble.

Kunstrådets musikfaglige udvalg har nemlig lagt navn til såvel rapport som beslutning om besparelser og støtteomlægninger i forhold til basis-

ensembleerne. Beslutningen går bl.a. ud på fra og med år 2011 at spare på støtten til Storstrøms Kammerensemble og helt stoppe støtten til Det Jyske Ensemble. Beslutningen indebærer også at Randers Kammerensemble og Klüvers Big Band skal have mere i statsstøtte.

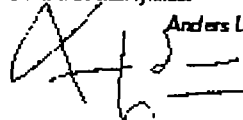
Jeg har fuld forståelse for ønsket om at øge støtte til de nævnte ensembler, men jeg forstår ikke logikken bag beslutningen om at nedlægge Det Jyske Ensemble og lægge truende gift ud for Storstrøms Kammerensemble. Det samlede danske klassiske musikliv har for en gangs skyld i ringende enighed udsendt en protest mod dette tilbageslag for yderområder i Danmark. At centralisere de statslige støttemidler omkring de to storbyer Århus og København er simpelthen uklogt og er stik imod regeringens egen handlingsplan for dansk musikliv. Det er ødelæggende for et helt og sammenhængende Danmark på det musikalske landkort. For fødekæde, musikundervisning, talentpleje samt musikoplevelser på det absolutte eliteplan.

For alle danske borgere, der kan li' musik.

Det Jyske Ensemble har gennem 20 år ydet en fremragende indsats i det midt-nord-vestjyske område, og ensemblet er udvalgt til at spille den Jyske Operas flagskib i næste sæson – den eneste nyskrevne opera 'Jeppe på bjerget'. Giordano Bellincampi, formand for Kunstrådets musikfaglige udvalg, er tillige chef for Den Jyske Opera, så bedre kunstnerisk anbefaling kan ensemblet vel næppe få!

De regionale støtter omkring Det Jyske Ensemble har netop sikret ensemblet fremragende faciliteter til det fortsatte arbejde, og den regionale støtte er så stærk, at fire borgmestre møder i samlet delegation hos Folketingets Kulturudvalg i protest mod nedlægningsbeslutningen.

Alle kræfter må derfor nu sættes ind på at få genoprettet midler til de to yderområder – og her er det positivt, at Folketingets Kulturudvalg – i enighed – har peget på problemerne bl.a. for Det Jyske Ensemble gennem henvendelse til kulturministeren. Det skal lykkes!

 Anders Laursen - formand

At centralisere de statslige støttemidler

omkring de to

storbyer Århus og

København er

simpelthen uklogt

Kunstrådets musikudvalg har valgt at skære støtten væk fra ét af de seks basisensembler. Det går ud over Det Jyske Ensemble, der fra 2011 må finde støtten fra anden side.

LUKNING AF BASISENSEMBLE SKÆVVRIDER LANDET

Kunstrådets Musikudvalg har besluttet, at Det Jyske Ensemble fra 2011 ikke længere som basisensemble skal støttes med Kunstrådsmidler. Anderledes står Storstrøms Kammerensemble, der som betingelse for sin fortsatte støtte fra Kunstrådet om et år skal stå klar med en pose lokale penge samt en køreplan for, hvordan ensemblet yderligere kan forankres økonomisk i sit lokalområde. Omfordeling af kulturpengene efter strukturreformen i 2007 er et omdrejningspunkt for ensembleernes situation. En brandværgerlig sparepolitik fra statens side, mener Dansk Musiker Forbunds formand Anders Laursen. Af Benedicte Christiansen

Indtil de forsvandt med strukturreformens ikrafttrædelse i 2007 var amterne en væsentlig bidragyder til landets seks basisensembler. Storstrøms Kammerensemble fik cirka 60 procent af sine midler fra det gamle Storstrøms amt og Det Jyske Ensemble fik omkring 40 procent fra det gamle Viborg amt. Efter strukturreformen faldt de kulturpenge, ensemblene havde nydt godt af fra amterne, over til staten som frie midler til disposition for kunstrådets uddelinger.

I slutningen af 2007 nedsatte Kunstrådets musikudvalg et underudvalg, der skulle se på arten og omfanget af basisensembleernes arbejde og som i april i år bærte med en

Oboisten Henrik Husum i Det Jyske Ensemble og medarbejderrepræsentant mener, at det store publikumsfremmende ved orkestrets koncerter viser, der er behov for dem i lokalområdet.

rapport om emnet. Springbrættet til undersøgelsen var den ændrede finansieringssituation for ensemblene, siger musikskoledirektør Henrik Holm fra Viborg musikskole, der var formand for underudvalget. Fra at stå for cirka en tredjedel af ensembleernes finansiering kom Kunstrådet, i kraft af at amterne forsvandt som bidragydere, til at stå for over 70 procent af den samlede finansiering. Det svarer til mere end en tredjedel af de samlede midler, Kunstrådets Musikudvalg råder over.

På to møder i september og oktober beslutter Musikudvalget at omprioritere sine midler, så den samlede ramme til basis-

ensemblerne bliver mindre og at kun fem af de seks ensembler fortsat skal støttes. Enten Det Jyske Ensemble eller Ensemble Midtvest, der har henholdsvis det gamle Viborg Amt og det gamle Ringkøbing Amt som hjemmebane, skal prikkes. På musikudvalgets møde den 7. oktober falder hammeren: Det bliver Det Jyske Ensemble, der ikke længere skal støttes som basisensemble.

Et håndkantslag til Nordvestjylland

Da Det Jyske Ensemble er i Damaskus på turné, bliver de ringet op af musikudvalgets formand med meddelelsen om beslutningen samme dag, den er truffet. I følge ensembles leder, Simon Carlander, og bestyrelsesformanden, Flemming Eskildsen, kommer beslutningen meget overraskende. De har begge i august været til møde med musikudvalget for at drøfte rapporten om basisensemblerne og er gået fra mødet med den overbevisning, at de er blevet lovet yderligere dialog om deres fremtidige muligheder, før musikudvalget træffer sin beslutning. Siden mødet i august har de ikke hørt nærmere fra musikudvalget.

"Det var lidt af et chok, at vi kunne komme i den situation. Uden udsigt til forhandlinger. På mødet i august blev vi forsikret om, at der ikke var tale om at lukke ensemblet overnagt," siger bestyrelsesformand Flemming Eskildsen, der er borgmester i Skive.

"Det er et håndkantslag for området heroppe, der vitterligt ikke er forgyldt med klassiske musikere," pointerer han.

"Det Jyske Ensemble er seneste offer for en skævvæddelse i kulturpolitikken, hvor aktiviteter, der ligger i Jylland, skæres bort," mener DMF's formand Anders Laurson. FOTO: URSK JENSEN

Faglig sekretær i DMF Steen Jørgensen mener, at lukning af Det Jyske Ensemble er en katastrofe for det regionale musikliv.

Musikalsk skævvridning af landet Hoved-anken mod musikudvalgets beslutning er, at man skævvædder landet musikalsk ved at tage midler, der tidligere var bundet geografisk til det nordvestjyske. Derved vælter det økonomiske rygstød for den eneste kunstneriske institution inden for klassisk musik i Nordvestjylland. Et ensemble, som er involveret i det lokale musikliv ikke bare med egne projekter, men også som undervisere og formidlere af klassisk musik til børn og unge. En regional katastrofe, kalder faglig sekretær i Dansk Musiker Forbund, Steen Jørgensen, det.

"Hvis Det Jyske Ensemble forsvinder, er der ingen professionelle klassiske musikere tilbage i området. Det er uanset at behandle Nordvestjylland på den måde," siger han. Også Dansk Musiker Forbunds formand, Anders Laurson er lodret uenig i musikrådets prioritering:

At man vælger at nedlægge Det Jyske Ensemble i lyset af en kulturpolitik, hvor staten sparer og tvinger musikudvalget til at vælge og dermed skære, er brandægerligt. Utallige er de sammenhænge, hvor Det Jyske Ensemble har leveret fornemme musikalske indsatser, siger han. Anders Laurson understreger, at det i det hele taget står slejft til med øst-vest balancen for tiden, og at Det Jyske Ensemble er seneste offer for en skævvæddelse i kulturpolitikken, hvor aktiviteter, der ligger i Jylland, skæres bort.

De lokale folketingspolitikere bør tale ensembles sag. De skal overbevise kulturminister Carina Christensen om, at hun ikke skal acceptere, at Jyske Ensemble nedlægges, siger han.

Den lokale opbakning til Det Jyske Ensemble skorter det ikke på med nye faciliteter til fire millioner kroner bevilget fra Viborg kommune og bevågenhed fra publikum.

"Når vi holder koncert på Mors, kommer der måske 150 mennesker. Det svarer til én

procent af befolkningen der. Tænk, hvis der kom én procent af københavnere til en kammerkoncert!," siger Det Jyske Ensembles medarbejderrepræsentant, oboisten Henrik Husum.

Eftertyst dialog med musikudvalget Borgmester Flemming Eskildsen ville sammen med ensemblet gerne have haft lejlighed til at fremlægge mulighederne for øget lokal finansiering for musikudvalget, men formanden for musikudvalget Giordano Bellincampi forklarer, at det ikke ville have været afgørende, om Skive og Viborg kommuner kunne stille med for eksempel ekstra 1,5 mio. kr. Han kan sagtens forstå argumentet om, at beslutningen får betydning lokalt, men understreger, at musikudvalget vurderer, at Jylland er tilfredsstillende dækket ind med klassiske basisensembler med Ensemble Esbjerg, Ensemble Midtvest og Randers Kammerorkester. Om den eftertyste dialog med Det Jyske Ensemble siger Giordano Bellincampi:

Formanden for musikudvalget Giordano Bellincampi skanner, at når tidshorisonten strækker sig frem til 2011, har Det Jyske Ensemble mulighed for et strategiskift.

"Da vi mødtes med Det Jyske Ensemble i august, var der siden offentliggørelsen af rapporten om basisensemblerne opstået tvivl om musikudvalgets muligheder for at råde over midlerne (de tidligere amtsmidler, red) og tidshorisonten herfor. Vores oprindelige udgangspunkt var, at vi kunne råde over midlerne fra 2009, og på den baggrund ville vi selvfølgelig ikke gå ud i november 2008 og rykke økonomien væk under et eller flere ensembler med virkning fra 2009. Det var det, vi sigtede til med forsløringen om, at vi skulle tale nærmere sammen før beslutningen blev truffet."

Ved nærmere politiske afklaringer viste det sig imidlertid ikke at være korrekt, at musikudvalget kunne råde over midlerne fra 2009, idet den samlede ramme skal bruges >>

Storstrøms Kammerensemble får fortsat bevilliget støtte fra musikudvalget, men skal også rejse lokal finansiering.

Hold dig orienteret om situationen med Det Jyske Ensemble her: www.dmf.dk/jyskeensemble

til formålet basisensembler frem til 31. december 2010. I den periode kan der udelukkende omprioriteres mellem ensemblene, forklarer musikudvalgets formand.

"Da det viste sig, at der var to års ekstra horisont, syntes vi ikke, det var reelt at indkalde til møde, når der fra vores synsvinkel ikke var nye perspektiver i sagen. Når tidshorisonten strækker sig frem til 2011 skanner vi, at ensemblet driftsmæssigt har mulighed for et strategiskift," siger Giordano Bellincampi.

Kritik af rapport

Storstrøms Kammerensemble har fået en noget mere positive melding end Det Jyske Ensemble, nemlig at de fortsat kan regne med støtte fra kunstrådets musikudvalg. Men det er med den udtrykkelige forudsætning, at den lokale finansiering stiger markant.

Ensemblets leder Maria Frej er glad for den positive vurdering af ensemblets indsats, hun har oplevet ved det sidste møde med musikudvalget. Hun er for så vidt også enig i, at det er uholdbart, når ensemblet ikke er økonomisk forankret lokalt, selvom baggrunden er, at ensemblet indtil amtens nedlæggelse i høj grad var lokalt finansieret med 60 procent fra det gamle Storstrøms Amt.

Men hun synes, at hele processen med undersøgelsen af basisensemblerne har været uelegant gennemført fra musikudvalgets side og er stærkt kritisk over for validiteten i rapporten om basisensemblerne. Blandt andet savner hun undersøgelser af effekten af ensembleernes indsats.

Rapporten foresøger ikke at undersøge, om basisensemblerne løser opgaven med at

fremme musiklivet i provinsen. Den forholder sig ikke til, om vi gør noget vigtigt, den vurderer ikke, hvad der eventuelt skulle til lige netop dér, hvor basisensemblerne er. Den forholder sig ikke til fødekæden og effekten af talentplejen. Det er alt sammen grundlæggende ideologi bag basisensemblerne," siger Maria Frej.

Leder af Storstrøms Kammerensemble Maria Frej er glad for musikudvalgets positive vurdering af ensemblets indsats. Men hun synes, at processen med undersøgelsen af basisensemblerne har været uelegant gennemført fra musikudvalgets side.

Formanden for udvalget bag rapporten, musikskoleleder i Viborg og medlem af Kunstrådets Musikudvalg, Henrik Holm, mener overordnet, at rapporten er et ordentligt stykke arbejde, men han medgiver, at udvalget var i tvivl netop om vægningen af talentplejen.

"Selve effekten af talentplejearbejdet har vi ikke undersøgt. Det kunne vi have gjort, men det har været et spørgsmål om tid og ressourcer. Vi har skam lyttet med store ører til alt, hvad ensemblene har haft at fortælle," siger han. Henrik Holm valgte i øvrigt at stemme imod nedlæggelsen af Ensemblet da rapportens indhold skulle føres ud i egentlig beslutning. En overraskende og

noget sen kovending siger mange lokalt og i det danske musikliv i det hele taget

I sidste ende et politisk valg

Faglig sekretær i Dansk Musiker Forbund Steen Jørgensen peger på en løsning, hvor de driftstunge ensembler som basisensemblerne, bliver løftet op på niveau med landdelorkestrene.

Men ifølge formanden for Kunstrådets musikudvalg har en sådan tanke endnu ikke kunnet vinde politisk gehør.

"Kulturpolitikerne bør aktivt træffe beslutninger om, hvorvidt for eksempel basisensembler og andre driftstøttede institutioner skal flyttes fra Kunstrådets kompetenceområde og løftes over til faste driftstilskud på finanslove, eller om de fortsat skal være en del af en fagligt vurderet og dynamisk tilskudspolitik. Det er et politisk valg, og i dette tilfælde har kulturpolitikerne valgt det sidste," siger Giordano Bellincampi.

Dansk Musiker Forbund har nu rejst ensembleernes sag nationalt og Steen Jørgensen regner med massiv støtte fra klassisk musikliv: "Folk i musiklivet er rystede," slutter han.

DE SEKS BASISENSEMBLER

- Ensemble Esbjerg, dannet 1967
- Randers Kammerorkester, erstattet dannet 1945, basisensemble fra 1986
- Det Jyske Ensemble, dannet 1988
- Klüvers Bigband, dannet 1977, basisensemble fra 1986
- Storstrøms Kammerensemble, dannet 1991
- Ensemble MidtVest, dannet 2002

PRESSEKLIP angående Det Jyske Ensemble

Dansk musikliv støtter Det Jyske Ensemble

Stort set alt inden for musikken i Danmark bag støtte til Det Jyske Ensemble

Af Ole Bjærge, oleb@bergske.dk, Viborg Stifts Folkeblad, 16. december 2008

En bredere opbakning i kampen for at bevare Det Jyske Ensemble i Viborg, kunne korpset nok næppe drømme om. En gigantisk bred vifte af orkestre og ensembler har mandag eftermiddag i et åbent brev til Folketingets Kulturudvalg givet udtryk for deres modstand mod at fjerne statsstøtten til Det Jyske Ensemble.

På vegne af blandt andre musikerne i DR's Symfoniorkester, DR's Underholdningsorkester og Det Kongelige Kapel giver Dansk Musiker Forbund udtryk for modstand mod, at Det Jyske Ensemble skal nedlægges.

Ensemblet er vigtig i fødekæden for klassiske musikere, mener musikerne, og det er ikke acceptabelt, at et stort geografisk område står uden de aktiviteter, som Det Jyske Ensemble har sat i gang.

Kampberedt Viborg-borgmester

Et enigt dansk musikliv går i forbøn for Det Jyske Ensemble. Viborgs borgmester er rørt og samtidig kampberedt til onsdagens møde med Folketingets kulturudvalg.

Af Jesper Overgaard, Viborg Stifts Folkeblad 15. december 2008
jess@bergske.dk

Alt, hvad der kan krybe og gå inden for det klassiske danske musikliv, støtter i et åbent brev Det Jyske Ensemble i Viborg. I sin lange karriere som borgmester har Viborg-borgmester Johannes Stensgaard (S) aldrig set noget lignende.

»Nu får vi lægfolk også et fagligt fodfæste, når vi onsdag argumenterer over for Folketingets kulturudvalg,« siger Johannes Stensgaard.

Onsdag besøger borgmestrene fra Thisted, Nykøbing Mors, Skive og Viborg Folketingets kulturudvalg for at tale landsdelens og Det Jyske Ensembles sag. Kunstrådets musikudvalg har besluttet, at det efter 2010 skal være slut med statsstøtten til Det Jyske Ensemble. Hermed mister ensemblet fem millioner kroner om året, og så meget kan det næppe hente fra andre kasser.

»Vi kommer med det geografiske argument, at vi også i vores del af landet skal have et professionelt klassisk ensemble. Vores andet hovedargument er, at vi ikke kan undvære netop denne form for orkester inden for musiklivet. Det er et bindeled mellem almindelige mennesker og den klassiske musik. Samtidig vinder ensemblet en ny generation af børn og unge for musikken,« siger Johannes Stensgaard.

Musikudvalget arbejder efter »armslængdeprincippet«. Efter dette princip er det op til fagfolkene at udmønte kulturens bevillinger. Med andre ord er det meget svært for politikerne at blande sig, hvis ikke musikudvalget har trådt uden for sine rammer.

»Jeg anfægter ikke »armslængdeprincippet«. På den anden side kunne det vel ikke være acceptabelt, hvis for eksempel alle pengene gik til et enkelt superensemble i København. Et sådant kunne fagligt set være det stærkeste,« siger Johannes Stensgaard.

Fire borgmestere kæmper for musikken

Af JOHN CHRISTIANSEN

Jyllands-Posten, 11. december 2008

Fire jyske borgmestere tager til hovedstaden for at kæmpe for Det Jyske Ensemble og mod centraliseringen af dansk musikliv.

Fire jyske borgmestere rejser sammen med Det Jyske Ensembles musikchef Simon Carlander til København den 17. december for at mødes med Folketingets Kulturudvalg.

De vil protestere mod den truende udsigt til, at ensemblet må lukke i 2011, da statstilskudet tages fra det.

»Der er en væsentlig skævvridning i fordelingen af kulturmidlerne i Øst- og Vestdanmark, og den bliver endnu mere udtalt nu. De hvide pletter på det kulturelle landkort bliver større – og de kommer til at befinde sig i Nord- og Vestjylland,« siger Skives borgmester Flemming Eskildsen.

Stærk opbakning

Ensemblet har en stærk opbakning i området, også fra politisk side. Derfor vil borgmestrene sammen forsøge at finde en vej til ensembles overlevelse:

»Det har 20 års kulturelt pionerarbejde bag sig. En lukning er en voldsom devaluering af kulturlivet i landsdelen og vil have konsekvenser for hele området. Denne beslutning er en direkte vej til at gøre det skæve Danmark endnu skævere,« siger Flemming Eskildsen.

Fire borgmestere

De politiske medkæmpere på mødet bliver borgmestrene Johannes Stensgaard, Viborg, Erik Hove Olesen, Thisted, og Egon Pleidrup Poulsen, Morsø Kommune.

Baggrunden er, at Musikudvalget, som er et udvalg under Kunstrådet, har besluttet ikke længere at støtte Det Jyske Ensemble, som er et af basisensemblerne, hvis funktion er at gøre klassisk musik på et højt kunstnerisk niveau tilgængelig overalt.

Thisted går med i kamp for ensemble

Det Jyske Ensemble består af ni fastansatte professionelle musikere. Foto: Gert Laursen

Af Villy Dall, Thisted Dagblad, 10. december 2008

Musikudvalget under Kunstrådet fjerner fra 1. januar 2011 basisensembletilskuddet til Det Jyske Ensemble, som derfor er lukningstruet

Selv om Thisted Kommune fra strukturreformens ikrafttræden har været i Det Jyske Ensemble så at sige på en fribillet, er Thisted's borgmester, Erik Hove Olesen (S), med i København onsdag 17. december, når kommunerne bag ensemblet møder frem i Folketingets kulturudvalg for at forsøge at stoppe den truende lukning af ensemblet pr. 1. januar 2011.

Her har musikudvalget under Kunstrådet nemlig besluttet at fjerne basisensembletilskuddet på for tiden ca. 5 mio. kr., som altså som lovet ved strukturreformen føres videre i den fulde fireårsperiode, idet staten overtog de tidligere amters forpligtelser. Det Jyske Ensemble blev etableret 1988 som Viborg Amts professionelle orkester - dengang på basis af et driftsbudget, som var betalt 40 pct. af staten, 40 pct. af amtet og 20 pct. af de tilsluttede kommuner. I første omgang var Thisted dengang ikke med, men det kom den gamle Thisted Kommune senere.

Læs mere i Thisted Dagblad torsdag

Klagesang fra fire borgmestre

Borgmestrene fra Thisted, Nykøbing, Skive og Viborg går samlet til kamp for Det Jyske Ensemble.

Af Jesper Overgaard, Viborg Stifts Folkeblad, 10. december 2008
jess@bergske.dk

Efter den 17. december kan Folketingets kulturudvalg ikke være i tvivl om, at Det Jyske Ensemble spiller en stor rolle i det midt- og vestjyske. På denne onsdag banker fire af landsdelens borgmestre på udvalgets dør for at fortælle, at staten fortsat bør støtte Det Jyske Ensemble.

Borgmestrene Egon Plejdrup Poulsen (S), Morsø Kommune, Erik Hove Olesen (S), Thisted Kommune, Flemming Eskildsen (V), Skive Kommune, og Johannes Stensgaard (S), Viborg Kommune, har en aftale med kulturudvalget. De ønsker at vise, at det lukningstruede ensemble har hele landsdelens støtte, også den politiske.

Kunstrådets musikudvalg med formand Giordano Bellincampi i spidsen har besluttet, at det efter 2010 skal være slut med udvalgets statsstøtte til ensemblet i Viborg. Støtten til klassiske ensembler i Randers og Herning må være nok til denne del af Jylland, mener udvalget.

Hermed forsvinder fem millioner kroner. Giordano Bellincampi har tidligere til folkebladet sagt, at Kunstrådets musikudvalg ikke lader sig flytte.

Musikudvalget arbejdet efter armslængdeprincippet. Efter dette princip sørger politikerne for det overordnede med penge og regler, mens de udøvende helt selv klarer detaljerne med at fordele pengene. Med andre ord skal eventuelle statspenge efter 2010 kommer fra en anden kasse.

Flemming Eskildsen, der er formand for ensemblets bestyrelse, siger om konsekvensen, hvis ensemblet må lukke:

»20 års kulturelt pionerarbejde går tabt, hvis ensemblet lukker. En lukning er ganske enkelt en voldsom devaluering af kulturlivet i landsdelen. Denne beslutning er en direkte vej til at gøre det skæve Danmark endnu skævere.«

Hvad med lidt mere ånd i DR?

Ida Osted, Fyrrestien 5, Birgittelyst, Viborg
Jyllands-Posten 9. december 2008

Det virker undertiden som om, det er de forkerte, der bestemmer indholdet i DR. Vi har en meget stor institution her i landet, som hedder Danmarks Radio. De fleste mennesker i dette land har et fjernsyn, som de ikke kan undgå at blive påvirket af. Fra dette medie bestemmes i virkeligheden, hvad der skal være fremme i tiden - hvad der er in, og hvad der er yt.

For tiden skal vi være interesserede i, ja ligefrem vilde med, dans, boligprogrammer, huspriser, rabatter, kontanter og et hav af quiz'er og underholdningsprogrammer, helst med kendte mennesker.

Ikke fordi jeg mener, at den slags udsendelser ikke skal være der, og ikke fordi man ikke skal interessere sig for penge og materielle ting; men der findes jo også andre former for berigelse.

Hvad med lidt ånd?

Hvorfor viser DR, som har officielle forpligtelser til at være alsidig, ikke noget af det mere kunstneriske, der foregår i vort land?

Når nu den nye, flotte koncertsal skal tages i brug, må det være nærliggende at bringe nogle

tv-transmissioner derfra, for selv om alle danskere teoretisk har adgang til koncertsalen, er det en temmelig dyr historie for os, der bor i det mørke Jylland, at komme dertil. Det ville være en naturlig forpligtelse for DR.

Det samme gælder for opførelser fra Det Kongelige Teater og operaen, som vi også godt vil have del i.

Der var engang..

Engang, da DR var et monopol, kunne man godt i den bedste sendetid sende en udsendelse som Kontrapunkt, som var en musikkonkurrence på højt plan mellem de nordiske lande. Masser af mennesker, som ikke havde en jordisk chance for at gætte med, var dybt optaget af de udsendelser. Jeg tør dårligt nævne, at vi fik udvidet vores ånd og muligvis kunne lære noget (undskyld, jeg ved godt, det er fyord i dag).

Engang bragte man udsendelser fra Malko-konkurrencen, som er en konkurrence for unge dirigenter, og som er virkelig spændende. Sidst der var Malko-konkurrence, blev der bragt nogle ganske få forkølede uddrag. Det samme gælder DR's kammermusik-konkurrence. Hvorfor har den kun været på lydsiden de seneste gange? Selv om det selvfølgelig først og fremmest er musikkens lyd, det gælder, er det nu også spændende at følge de unge menneskers udfoldelser dag for dag. Og ikke bare i små snapshots, men i ordentlige udsendelser, så man får at vide, hvad det drejer sig om. Der findes glimrende medarbejdere på radioens P2. De kan sikkert også lave fjernsyn.

Sidste år var der en udsendelse på DR2, som hed Spil for livet. Det var ret betagende at se og høre børn og unge vise deres talenter.

Netop sådan en udsendelse vil være et såkaldt scoop i den bedste sendetid for hele familien.

Der var også engang noget, der hed tv-teatret.

Og hvorfor laver man ikke nogle ordentlige interviews med interessante mennesker rundt om i landet? Ikke disse talkshows, som altid er fyldt med kendte mennesker og en masse udenoms-effekter. Der findes så mange kloge og interessante mennesker i dette land, som den rigtige journalist vil kunne lave pragtfulde portrætsamtaler med, og som folk uden tvivl vil være interesserede i.

Hvorfor skal vi undervurderes?

Det er virkelig som om, DR's ansvarlige ledelse undervurderer folk. Som om man er bange for at lave tv, der beriger folks sind. Hvis det kniber med at finde emner, kan jeg sagtens udpege de første 10, som vil være spændende at høre og se.

Der findes så mange ildsjæle rundt om i landet, som gør et kæmpe-arbejde i de lokalområder, de virker i.

Et eksempel er "Det Jyske Ensemble", som Statens Teaterråd nu anbefaler frataget sin støtte.

Mon de, der sidder i dette kunstråd, egentlig er klar over, hvad de gør? Jeg tillader mig faktisk at tvivle.

Dette orkester er en perle, som gør så meget for et meget stort område her i det midtvestjyske. Den berigelse, det er for den klassiske musik her, både for almindelige koncertgængere og ikke mindst for udviklingen af nye talenter til den klassiske musik, kan ikke værdsættes højt nok.

Derfor er det i virkeligheden en forbrydelse at nedlægge dette ensemble (hvorfor ikke lave en tv-udsendelse, hvor man følger det og ser, hvilken betydning, det har).

Men måske er det bare sådan, at de mennesker, som bestemmer indholdet i Danmarks Radio, simpelt hen ikke ejer sansen for åndelige og kunstneriske værdier?

Det er lidt uhyggeligt at tænke på.

En afvikling af Vestdanmark

Erik Kokholm Nielsen, Fredsøvej 38, Nykøbing M
 Jyllands-Posten 7. december 2008

Statens Musikråd har besluttet, at Det Jyske Ensemble ikke længere skal være i vort område - altså endnu en afvikling i det nordvestlige Danmark til fordel for dem, som bor i det østlige Danmark.

Der er nemlig tale om ressourcer, som skal bruges andre steder.

Langt de fleste statsmidler til kultur ligger i forvejen østpå, og de få, der er placeret her i området, skal åbenbart fjernes.

Det er umuligt at råbe politikere og beslutningstagere op. I dette tilfælde har der ganske vist været tale om dialog, men hvad hjælper det, når dialogen kun bliver brugt til at gyde olie på vandene, og man fortsætter med at tage de forkerte beslutninger?

Forkerte beslutninger for hvem, kunne man spørge? Ja, for os i de tyndt befolkede områder er det vist klart nok, når der gang på gang er tale om "afvikling", ikke kun på kulturområder. Det er ganske enkelt ikke rimeligt, men hvordan får vi vendt skuden?

Nedlagt på jubilæumsdag

Tilbage til ensemblet, som har eksisteret i 20 år. På dets jubilæumsdag fik det den anerkendelse fra højere sted, at det skulle nedlægges; det var takken. Begrundelsen er ikke nogen begrundelse, men blot en konstatering af vedtagelsen, men det mystiske opstår, da vi erfarer, at formanden for udvalget selv har stemt imod afgørelsen.

Begrundelsen for oprettelsen husker jeg til gengæld klart: Det var netop i erkendelse af, at man ønskede at tilgodese områder, som ikke havde noget symfoniorkester eller lignende professionelle klassiske ensembler.

Det var i erkendelse af, at hvis den klassiske musik skulle overleve, skulle der være nogle kompetente musikere til at formidle denne i en kvalitet, som det var værd at lytte til.

Det har dette ensemble formået til fulde på flere områder. Det har været en berigelse for mange aktive lyttere til fine koncerter. Mange skoler har haft glæde af både undervisning og koncerter. Sidst, men ikke mindst har ensemblet givet "vitaminer" til masser af amatørmusikere og korsangere.

Vi er tilbage i situationen for 20 år siden. De nærmeste symfoniorkestre og dermed professionelle musikere er fortsat i Århus og Aalborg. De var svære at få til området dengang; jeg tvivler på, at det bliver nemmere i dag.

Vi er mange, der håber på en anden løsning.

Glæde på andres bekostning

Støtten til klassisk musik koncentrerer omkring Århus og lægger det øvrige Jylland musikalsk øde

Henrik Husum
Oboist i Det Jyske Ensemble, Gravene 28, Viborg

Skævvridning: Kunstrådets Musikudvalg har fjernet statsstøtten fra Det Jyske Ensemble gældende fra 1. januar 2011.

Med musikudvalgets beslutning vil fire millioner kroner blive flyttet fra vest mod øst. Randers Kammerorkester og Klüvers Big Band vil få tilført dette beløb. De fire institutioner: Randers Kammerorkester, Klüvers Big Band, Århus Symfoniorkester og Den Jyske Opera servicere 661.000 mennesker med langt over 100 musikere.

Resultatet vil være, at der mod vest vil være 20 musikere tilbage til at dække trekvart million borgere, statsstøttet med 10 millioner kroner, hvor der mod øst vil over 100 musikere til 661.000 borgere, statsstøttet med 10 millioner kroner plus statsstøtten til Symfoniorkestret og Operaen.

En meget stor skævvridning af det musikalske landkort vil finde sted. Det betyder en klar centralisering af statens penge til musik. Skal kulturpengene kanaliseres til de større byer i Danmark?

Musikudvalgets formand Giordano Bellincampi har begrundet beslutningen i, at udvalget skal være »skarpe i vores prioriteringer og bedømmelse af kunstneriske visioner, dynamik og potentiale.« Det ville klæde musikudvalget at definere ord som: skarp, vision, dynamik, potentiale.

Landets seks basisensembler er opstået i de musikalske »hvide pletter«, dvs. der hvor landsdelsorkestrene normalt ikke når ud. Her skal de udbrede kendskabet til klassisk musik.

Det Jyske Ensemble har gennem undervisning, skolekoncerter, ensemblekoncerter, symfonikoncerter, opera, samarbejder med andre kulturinstitutioner, cd-udgivelser, turneer, m.m. været med til at bringe den levende klassiske musik ud til publikum i et område af Danmark, hvor kulturen ikke normalt bader i mælk og honning.

På detjyskeensemble.dk kan man følge med i ensemblets aktiviteter. Det Jyske Ensemble er en medspiller på 'den lange bane' i fremtiden for dansk musikliv. Dvs. fødekædeproblematikken hvor der gennem undervisning skal flere i gang med at spille, og der skal udvikles flere talenter til den danske musikscene. Skolekoncerter, hvor elever skal opleve musik og instrumenter »live«. Koncerter med flere og nye publikummer i nye koncerttiltag. Samarbejder på tværs af genrer og kunstneriske former. Innovationer i forhold til klassisk musik. Kort sagt: projekter der tager mange år at realisere, og resultater, der viser sig mange år efter.

Det Jyske Ensemble har sammen med Esbjerg Ensemble og Ensemble Midt-Vest dækket et område, der strækker sig fra syd for Esbjerg, op langs vestkysten og op til Hanstholm. De tre ensembler tæller 30 klassiske musikere og servicere ca. 750.000 mennesker, og den nuværende statsstøtte er 15 mill.kr. Området er tilsammen de tre gamle amter: Ribe, Ringkøbing og Viborg.

Udgiften til basisensemblerne er i 2008 på ca. 29 millioner kroner og vil med beslutningen fra 2011 være 26 millioner kroner. Dvs. en besparelse på basisensembleområdet på ca. 10 - procent.

Kultur skal være tæt på

Jørgen Skyttegaard, solooboist i Aalborg Symfoniorkester i 45 år, Kærvangs Allé 9, Aalborg
Jyllands-Posten 2. december 2008

Man tror ikke sine egne ører og øjne, når man hører og læser, at det økonomiske grundlag for Det Jyske Ensemble vil bortfalde inden for de næste år.

Hvad sker der dog i dansk kulturliv, når slige beslutninger bliver truffet? Hvor er den øverste ansvarlige for vores kultur henne i sådanne situationer?

Hvordan kan vores kulturminister, for det må vel være hende, se til, at det sker?

Økonomisk er der tale om pebernødder, og på langt sigt er det oven i købet - også økonomisk - en rigtig dårlig beslutning, der vidner om ringe forståelse for, hvad kultur og netop kultur i nærsamfundet betyder.

Hvad har Det Jyske Ensemble ikke betydet for vort musikliv, naturligvis specielt for den egn i Jylland, som også dets oprettelse i sin tid blev bestemt for?

Kammermusik rundt omkring på forskellige lokaliteter af høj klasse, deltagelse i koropførelser med kor inden for regionen, undervisning, indspilning af musik af forskellig slags til glæde for os alle. Jeg ved af mange års erfaring, hvor vigtigt det er for mennesker og specielt børn at opleve musikken i deres egne omgivelser.

Det er utroligt værdifuldt at være sammen og føle et nærvær om kunstneriske kvaliteter. Uanset hvad unge senere i deres tilværelse vælger som metier, vil oplevelser igennem den nære musik betyde, at man er bedre rustet. Jeg ved det.

Slem forringelse

Og for at vende tilbage til økonomien. Hvad sparer samfundet ikke ved at give børn og unge en ballast og oplevelse, som kan fylde deres tilværelse i de unge år, da mange tit bliver usikre og ofre for uhensigtsmæssige ting, som i sidste ende - og desværre i mange tilfælde - kan føre til menneskelige nedture og dermed store økonomiske omkostninger.

Man kan ikke bare nedlægge et ensemble, uden at der kommer et vakuum, som kan betyde en slem forringelse af menneskers vilkår i den region, hvor ensemblet så ihærdigt og flittigt har øst af sine gaver.

Der er desværre i dag en tendens til at centralisere de ting, der koster penge i de i forvejen rigt tilgodesete områder. København, først og fremmest. Hvad der bliver brugt af midler der, er ikke så få, og det er godt nok. Men det må ikke være på bekostning af de nødvendige tiltag, der sker i provinsen.

Concerto Copenhagen skal da selvfølgelig overleve - for at tage et eksempel - men da ikke på bekostning af noget andet værdifuldt.

Det er uværdigt, at der føres en "krig" for at komme til fadet. Det er få penge, der bruges til kultur i den store sammenhæng, og vi halter bagefter i mange sammenhænge. Tænk bare på musikundervisningen i skolerne.

Lav ikke flere dumheder, som vi kommer til at fortryde. Støt Det Jyske Ensemble, og vis det den respekt og anerkendelse, som det retteligt fortjener. Kultur betaler sig - også i det jyske.

Som Kaj Holm, for længst afdød jysk skuespiller, svarede, da han blev spurgt af en københavnsk journalist, om det ikke var lidt langt væk at bo i Jylland? »Fra hwa?«

Det Jyske Ensemble mister statsstøtte og Storstrøms Ensemble er i farezonen

Af Lotte Bichel, Berlingske Tidende
Søndag den 23. november 2008

Årtiers fastgroede støttepolitik til musiklivet er på vej til at slå en gevaldig kolbøtte, om ikke før, så med markant effekt fra 1. januar 2011, når Kunstrådets musikudvalg skærer antallet af basisensembler ned fra seks til fem ved at fjerne statsstøtten til Det Jyske Ensemble, fordele en pulje på 26 mio. kr. nogenlunde ligeligt mellem de fem resterende ensembler og give restsummen på ca. fire mio. kr. til fattige og trængende i det øvrige musikmiljø.

Storstrøms Kammerensemble risikerer samme tur som Det Jyske Ensemble, hvis ikke ensemblet kan skaffe lokal medfinansiering fra sydhavsøerne i løbet af få år, og helst i løbet af det kommende.

Beslutningen kritiseres i det jyske for »centralisering« af musiklivet ved at fratage statsstøtten til Det Jyske Ensemble i det tæt befolkede område i Skive og Viborg. På Lolland og Falster kritiseres musikudvalget for at ikke at have spillet med »åbne kort« og klart meldt ud fra start, at der er for mange klassiske ensembler og for få penge til det ene rytmiske, Klüvers Big Band.

»Musikerne er rigtig bange,« siger administrator for Storstrøms Kammerensemble, Maria Frej: »Vi har kun fået et år til at skaffe lokal støtte, hvis vi skal undgå, at statsstøtten bliver beskåret, og det er ingen hemmelighed, at vi skal ud at hente pengene i et tyndt befolkningsgrundlag med kommunekasser under pres.«

Storstrøms Kammerensemble har netop haft møde om den spændte situation med musikudvalget og lokale repræsentanter. Det Jyske Ensemble er indkaldt til møde i dag. De to ensembler har henholdsvis 17 og 20 år på bagen.

»Vi har vurderet hele området og er nået frem til, at landet bliver dækket ind med fem basisensembler,« siger musikudvalgets formand, Giordano Bellincampi. *Handler det her om, at I hellere vil støtte rytmisk musik, og at der er for stor trængsel på den jyske midtbane?*

»Der er bestemt et lokalt behov for Det Jyske Ensemble, men det er vores opgave at prioritere de store linjer, og her vurderer vi, at fem basisensembler med skærpet profil og bedere regional dækning vil kunne løse opgaven tilfredsstillende,« siger Bellincampi.

Storstrøms Kammerensemble er kommet i klemme med kravet om lokal medfinansiering efter nedlæggelsen af amterne, som hidtil har støttet det lokale, musikalske aktiv.

To ensembler er de store tabere

Af JOHN CHRISTIANSEN

14. november 2008, Jyllands-Posten

Det Jyske Ensemble og Storstrøms Kammerensemble bliver tabere i spillet om penge til musiklivet.

Det Jyske Ensemble, der er forankret i det midt- og vestjyske område, fejrer 20 års jubilæum og kan gøre det med god samvittighed, kunstnerisk som arbejdsmæssigt. Statens Kunstråds musikudvalg har dog samtidig sløjft støtten til det klassiske ensemble fra 1. januar 2011. Storstrøms Kammerensemble, som også har et betydeligt arbejde bag sig, har fået at vide, at dets statsbevilling er skåret ned, og at der er fare for, at det vil kunne ophøre helt. Begrundelsen for at sløjfe Det Jyske Ensemble fra tilskudslisten er, at Ensemble Midt-Vest og Randers Kammerorkester har en skarpere profil, og at der ikke er brug for tre ensembler i dette jyske område.

Fra vest mod øst

Fire mio. kr. skal flyttes fra det nordvestlige Jylland til Århus-området, som i forvejen har Aarhus Symfoniorkester og Den Jyske Opera. 40 km. nordpå befinder sig Randers Kammerorkester, som efter planen skal udvides, så det bedre kan betjene Østjylland med orkesterkoncerter og operer.

Det Jyske Ensemble har fremlagt tal, der viser, at der tilbage i vest vil stå 10 klassiske musikere til at servicere 510.000 mennesker, mens der i øst vil være over 100 musikere til at servicere 661.000 mennesker. Heri er ikke inkluderet Klüvers Bigband i Århus, som også har statsudvalgets bevågenhed.

To pladser

Tre ensembler har kæmpet om to pladser uden at vide, at udvælgelseskriteriet var at have den skarpeste profil. I musikudvalgets rapport nævntes oprindeligt også et andet forslag, hvor alle basisensembler fortsatte med større lokal finansiering. Det havde vægtige nordvestjyske borgmestre og politikere sagt god for at ville være med til, men der kom aldrig kontakt mellem Det Jyske Ensemble og musikudvalget, hvis formand er operachef, dirigenten Giordano Bellincampi, før det forlød, at statsstøtten ville blive taget fra Det Jyske Ensemble.

I den anden ende af landet bekymrer det, at Storstrøms Kammerensemble har modtaget besked, at Statens Kunstråds musikudvalg overvejer at reducere dets tilskud, med fare for at statens bevilling helt vil ophøre, hvis der ikke tilvejebringes en lokal medfinansiering.

Musikken skal være tæt på

Mogens Bloch, Ringsgade 5, Nykøbing M
24. november 2008, Jyllands-Posten

Forleden læste jeg i JP en artikel om de af Statens Kunstråds Musikdomstols (min udlægning) afsagte dødsdomme over to af landets basisensembler, Det Jyske Ensemble (DJE) og Storstrøms Kammerensemble.

Jeg er en af de 510.000 borgere i midt-vest, som - ifølge artiklen - efter 1/1 2011 må nøjes med 10 klassiske musikere til at servicere mit musikbehov på lokalt plan.

Jeg skylder at nævne, at jeg måske ikke er nogen helt "gennemsnitlig" borger i betydningen "koncertgænger", men som amatørmusiker og amateursanger kommer jeg helt klart til i fremtiden at få mangelsymptomer og tåle smertelige afsavn, hvis DJE forsvinder fra det musikalske landskab.

I de år, ensemblet har eksisteret, har jeg nydt godt af at modtage musikundervisning og spille med i mange sammenhænge. Som amateursanger fået lejlighed til at deltage i opførelser af store klassiske værker. En chance, som enhver korsanger drømmer om, men som kræver, at "nogen" står for initiativ og opsætning.

Min pointe er ikke, at jeg som musikamatør klager over et luksusproblem.

Men at jeg som en sådan gennem årene har kunnet iagttage, at DJE i sin funktionstid har formået at opbygge en musikalsk og kulturel infrastruktur i det gamle Viborg Amt, som er unik.

Og som ikke kan overleve uden ensemblets fortsatte hånd på roret.

Ingen sammenligning

Min pointe er ikke at foretage nogen form for sammenligning med det overlevende og fremragende Ensemble Midt-Vest, som - til dels - gør de samme ting i sit område. Men ingen skal bilde mig ind, at det vil kunne overkomme at overtage bare en brøkdel af det stykke arbejde, DJE har udført.

Min pointe er, at ingen af dem kan undværes.

Artiklen fortsatte med, at DJE kan fejre 20 års jubilæum med »god samvittighed«, kunstnerisk og arbejdsmæssigt. Videre, at det er »forankret« i det midt- og vestjyske. Ja, det bor her.

Braklægning

Som jeg har forsøgt at beskrive, har det - om ikke opdyrket den musikalske hede, så dog sat dybe pløjesor, som nu en fjern, central instans ved et direktiv idømmer braklægning.

Man må nemlig forstå, at der er en smertegrænse for, hvor langt den almindelige borger vil flytte sig for at komme hen til musikken.

Man venter nu på, at Statens Kunstråds musikudvalg giver en "forståelig begrundelse" for sin afgørelse. Det gør sandelig også alle vi, der har fulgt DJE tæt gennem årene.

Vi er allesammen nysgerrige efter at få at vide, hvad en skarp profil er for en størrelse - og hvad den kan bruges til. Vi, som sidder tilbage, kan kun føle afgørelsen katastrofal og uretfærdig, og at vi i et yderområde endnu en gang ikke blot fratages et gode, men pænt må se det overflyttet østpå.

Vi må håbe på, at der kan findes politisk vilje og mulighed til den eneste rigtige løsning.

Fødekæden udsultes

Eva Sellin Mortensen, Vandværksvej 17, Fjerritslev
27. november 2008, Jyllands-Posten

Tak for indlæg vedr. nedlæggelse af bl.a. Det Jyske Ensemble i 2011 (Mogens Bloch 24/11). Samtidig med at jeg er helt enig med skribenten, så har jeg et andet argument mod den tåbelige disposition af musiktilgængeligheden i Danmark. Det drejer sig om fødekæden til de danske orkestre og den mangelfulde brug af den viden, der findes, om betydningen af musikkens påvirkning af børns indlæring og motorik.

Uden for de større danske byer er klassisk musik "en by i Rusland" for de fleste skolebørn. Kommunerne skal spare, og uvidenhed blandt lokalpolitikere om førnævnte indflydelse af musik på børn, tror jeg, er medvirkende til, at man nedprioriterer skolebørns mulighed for at stifte bekendtskab med klassisk musik.

En god udsendelse

Aalborg Symfoniorkester tilbyder ellers, at mindre dele af orkestret kommer og spiller og demonstrerer instrumenter på enhver af regionens folkeskoler for den beskedne pris af en frokost til de medvirkende og dækning af transport. Jeg har ikke hørt om et eneste eksempel uden for Aalborg Kommune på, at man har benyttet tilbuddet. Jeg håber, at jeg har taget fejl.

I de fleste landdistrikter er det eneste, børn får tilbudt i fritiden, at gå til sport, måske også spejderliv. Godt nok så langt. Men der findes også andet, og talenterne findes der helt sikkert; de ved det bare ikke selv. Og de danske symfoniorkestre bemannes mere og mere af udlændinge, hvilket jo også kan være godt nok for kvaliteten. Det siger bare noget om, at der ikke er nok at tage af i Danmark. Endvidere har DR forsømt at varetage sin opgave med at formidle klassisk musik til sine tv-seere. Man gjorde endelig et fornemt forsøg forleden lørdag aften på DR2 med Temalørdag om dirigenter.

Der fremgik det med al ønskelig tydelighed, hvad satsning på børn og klassisk musik kan føre med sig, hvis det er det, man vil. Jeg tænker på projektet i Venezuela, hvor alle slags børn, rige som fattige eller gadebørn, i 30 år over hele landet har fået tilbudt musikundervisning og gratis instrumenter. Nogle af dem sidder i dag i Berliner Philharmonikerne. Desuden har det haft uvurderlig betydning rent socialt for mange børn.

Tak til DR for den udsendelse. Fortsæt med den slags.

Skibet er gået på grund

I 2006 gjorde jeg pr. brev daværende kulturminister Brian Mikkelsen opmærksom på problemet. Han svarede meget venligt bl.a.: »Arbejdet med den klassiske fødekæde har været nedprioriteret i for mange år. Der er derfor tale om at vende skibet og igen komme på ret kurs. Det er jeg i fuld gang med, og jeg er sikker på, at vi snart vil se resultater.«

Jeg kan ikke forestille mig, at det var den slags resultater, Brian Mikkelsen mente, som vi nu ser med nedlæggelsen af Det Jyske Ensemble og Storstrøms Kammerensemble. Det vil automatisk medføre, at færre og færre børn får mulighed for at stifte bekendtskab med klassiske, "levende" musikere, og hvad de kan byde på. Jeg tror, at skibet er gået på grund.

Vi andre 50+ i tyndt befolkede områder skal nok finde ud af, hvor vi kan få behovet nødtørftigt tilfredsstillet, men børn aner ikke, hvilken guldgrube klassisk musik er, hvis ikke de får den præsenteret.

Så: Kære Statens Kunstråds musikudvalg: Tænk på fødekæden, spred musikken ud over hele landet. Det vil gavne ikke kun børnene, men os alle på langt sigt.

Kære Statens Kunstråds musikudvalg: Tænk på fødekæden, spred musikken ud over hele landet."

Det Jyske Ensembles virkeområde

